

de
geo

Wereld
Globalisering

vwo

CE

ThiemeMeulenhoff

2. De wereld: een systeem van landen en

§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Deelvragen

- Welke economische veranderingen vonden er na 1970 plaats in het wereldsysteem?
- Welke gevolgen hadden deze veranderingen voor de verhoudingen binnen het wereldsysteem?

§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Verandering van het wereldsysteem

- ▶ De V.S. (na de Tweede Wereldoorlog de grootste economie ter wereld) vormt nu met Japan en Europa de triade.
- Bij de uitschuiving van laagwaardige industrie naar Newly Industrializing Countries (Taiwan, Singapore, Hongkong en Zuid-Korea) speelden lage loonkosten een grote rol. De internationale arbeidsverdeling veranderde hierdoor.
- De semiperiferie werd groter. Landen als Indonesië, China (in Pacific Rim), India, Vietnam, Laos, Brazilië en Mexico kwamen erbij.
- Enkele semiperifere Midden- en Oost-Europese landen zoals Tsjechië en Hongarije waren al geïndustrialiseerd voordat ze na de Koude Oorlog een

§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Opkomende grootmachten?

- Sommige semiperifere landen, bijvoorbeeld Brazilië, India of China, zijn opkomende grootmachten.

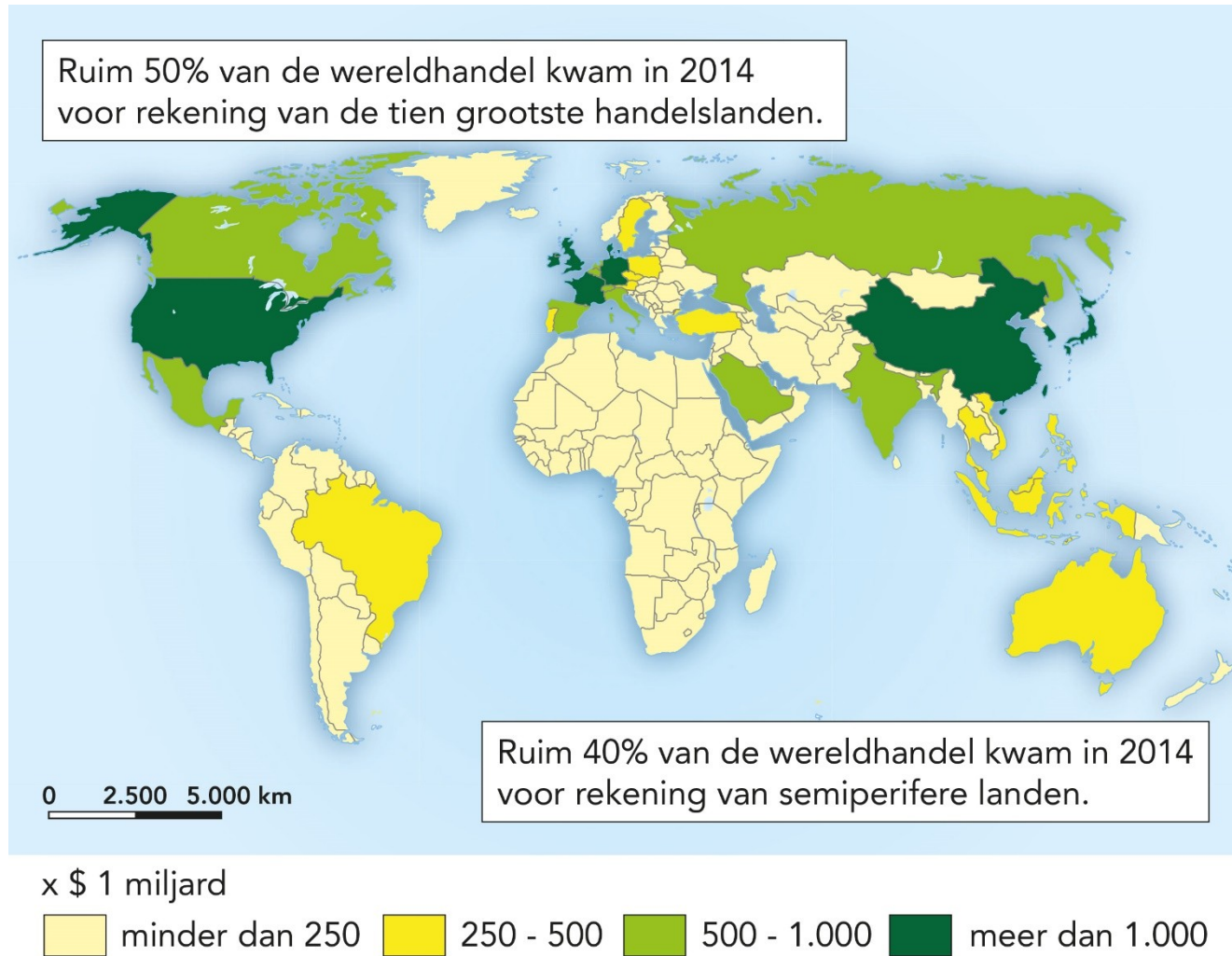
§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Mondiale handelsstromen

- ▶ De wereld kent meerdere machtscentra (multipolaire wereld) met veel (handels)relaties.
- De toenemende betekenis van opkomende landen is te zien aan het grotere aandeel in de wereldhandel.
- De V.S., Europa, China en Japan en India, Rusland, Canada en Australië hebben een groot aandeel in de goederenhandel.
- Vooral de interne handel van Europa en (Zuid) Oost-Azië is groot. Afrika is sterk van de buitenlandse handel met centrumlanden afhankelijk.
- Bij een langdurig handelstekort kan een tekort aan deviezen ontstaan.

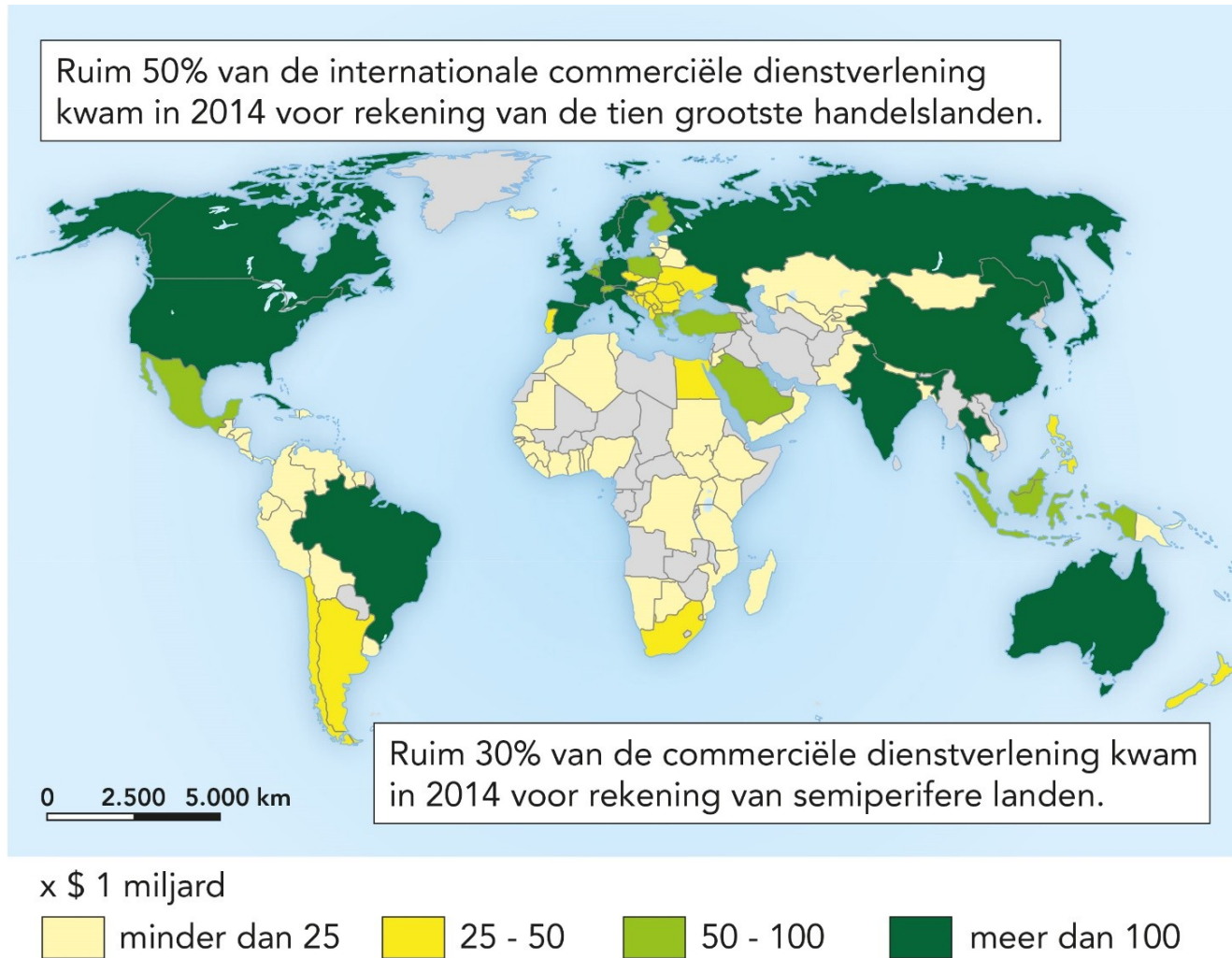
§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Mondiale handelsstromen

§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Mondiale handelsstromen

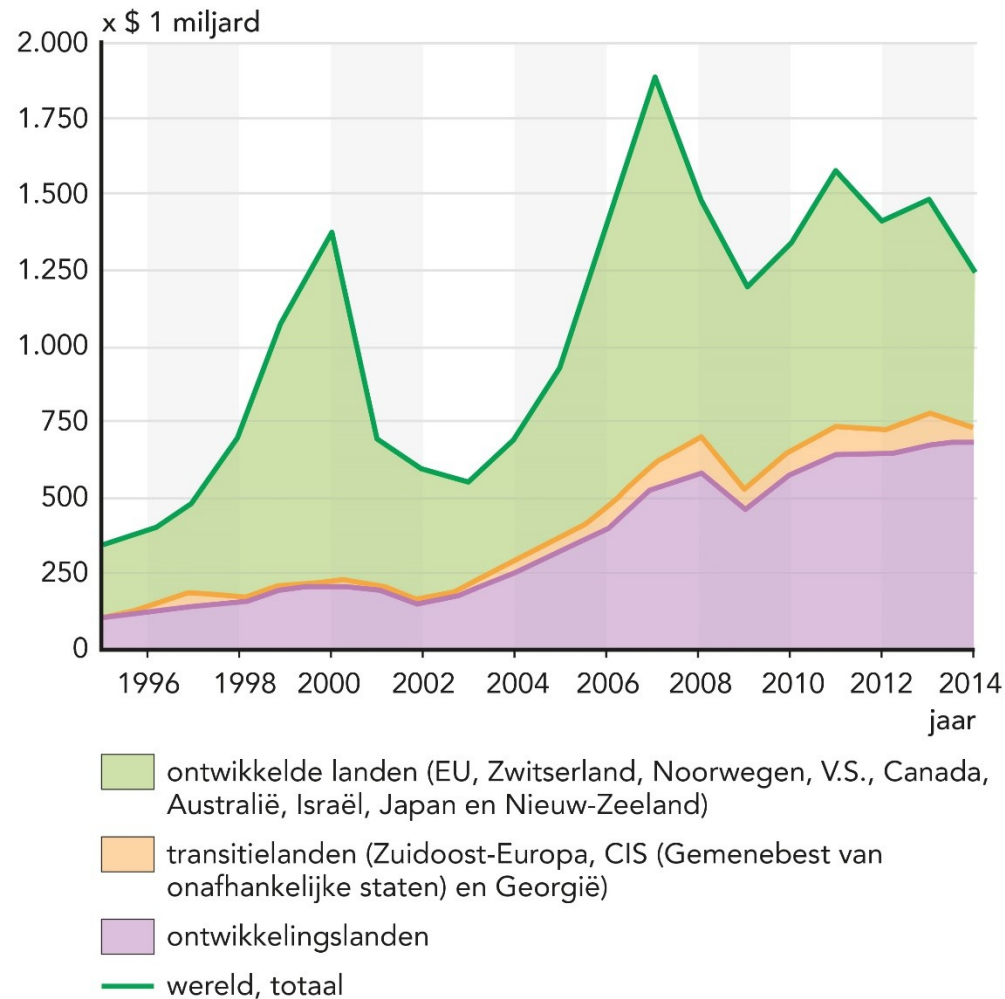
§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Kapitaalstromen

- ▶ MNO's zorgen voor veel buitenlandse directe investeringen in de semiperiferie. De productiecapaciteit neemt dan meestal toe.
- De buitenlandse investeringen, waaronder fusies en overnames, in de minder ontwikkelde landen stijgen sterk.
- Onderlinge buitenlandse investeringen tussen de kernlanden zijn groot. De Zuid-Zuidinvesteringen namen echter recent toe.
- China, India en de VAR investeren veel in Afrikaanse landen.

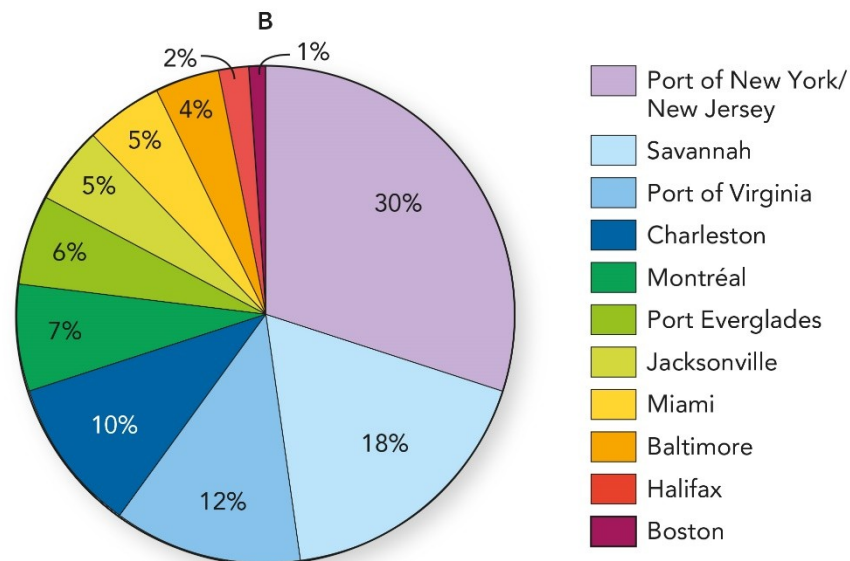
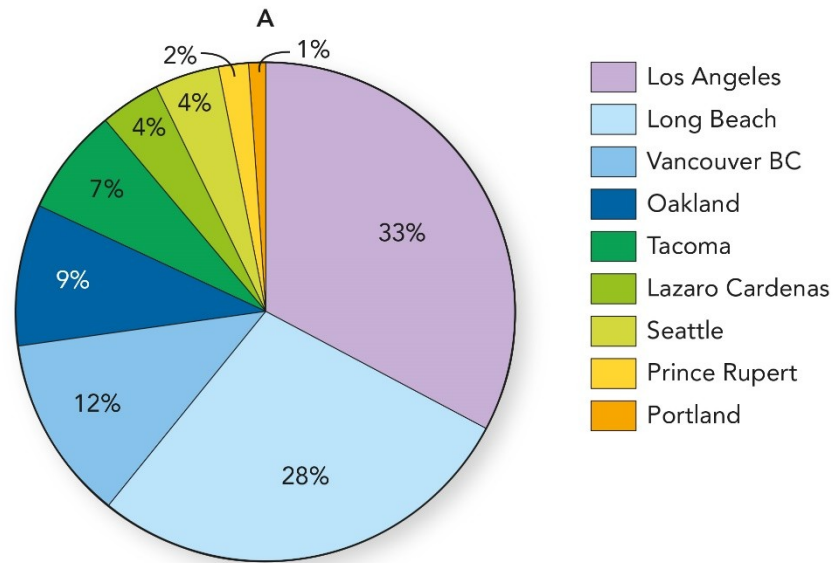
§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Kapitaalstromen

§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Zuid-
Zuidinvesteringen
in 2013 naar:
(A) herkomst per
land en
(B) bestemming per
regio

§2.2 Verschuiving in het wereldsysteem

Productieketen

- De vele schakels in de productieketen zijn sterk verspreid over de wereld.
- Hoofdkantoren van MNO's liggen vaak in global city's van centrumlanden.
- (Semi)perifere landen hebben lage arbeidskosten en belastingen. Zij leveren vaak grondstoffen, halffabricaten en laagwaardige industrieproducten.
- De zakelijke dienstverlening is geconcentreerd in centrumlanden. Callcenters of facturering komen meer in de

